

PROFILAKTYKA PRZECIWNOWOTWOROWA

P
R
O
F
I
L
A
K
T
Y
K
A

- pierwotna

I rzędowa – zmniejszenie ryzyka, lub oddalenie wystąpienia choroby

- wtórna

II rzędowa – wykrywanie choroby w jej bezobjawowym stadium i podejmowanie jej wczesnego leczenia

III rzędowa – powstrzymanie lub opóźnienie rozwoju choroby lub jej następstw

Nowotwory to główna przyczyna przedwczesnej umieralności w Polsce w wieku 20 - 64 lat.

Nowotwory to główna przyczyna przedwczesnej umieralności w Polsce w wieku 20 - 64 lat.

Według danych Krajowego Rejestru Nowotworów w kraju rejestruje się rocznie ponad 150 tys. nowych zachorowań na nowotwory złośliwe oraz ponad 90 tys. nowych zgonów z tego powodu.

Częstość występowania na nowotwory złośliwe rośnie z wiekiem:

do 20. rż. liczba zgonów nie przekracza 10/100 000

między 20. a 40. rż. wynosi < 100/100 000

> 40. rż. przyrasta najszybciej i po 65 rż. przekracza 1000/ 100 000

Najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn:

- nowotwory płuca
- nowotwory gruczołu krokowego
- nowotwory jelita grubego
- nowotwory pęcherza moczowego

Najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet:

- nowotwory piersi
- nowotwory jelita grubego
- nowotwory płuca
- nowotwory trzonu macicy

SKRINING

Test, który umożliwia wykrycie choroby we wczesnym okresie jej rozwoju
Prosty, tani, powtarzalny akceptowalny przez społeczeństwo, wysoce czuły i swoisty

Czułość testu – zdolność do wykrycia choroby.
np. 90% :
chorobę wykryto u 9/10
10% wyników fałszywie negatywnych

Swoistość testu-zdolność testu do identyfikacji osób zdrowych
np. 90%:
choroby nie wykryto u 9/10 os. zdrowych.
10% wyników fałszywie pozytywnych

Choroba	Test przesiewowy	Populacja-wiek (lata)	Jak często ponawiać badania	uwagi
Rak j.grubego	kolonoskopia	55-64	Jednorazowo	Imienne zaproszenie
	40-49 i 50-65 przy obciążeniu rodzinnym	Co 10 lat	System oportunistyczny	
Rak piersi	mammografia	Kobiety 50-69	Co 2 lata	Co 1 rok w populacji obciążonej Dodatkowymi czynnikami ryzyka
Rak szyjki macicy	ocena cytologicznego wymazu szyjki macicy	Kobiety 25-59	Co 3 lata	

Informacje o
aktualnych
programach
profilaktycznych:

<http://www.mz.gov.pl/zdrowie-i-profilaktyka/narodowy-program-zwalczania-chorob-nowotworowych/>